

Æble/PæreNYT

Nr. 20 // 11. september 2018

FÆLLES

Pærer

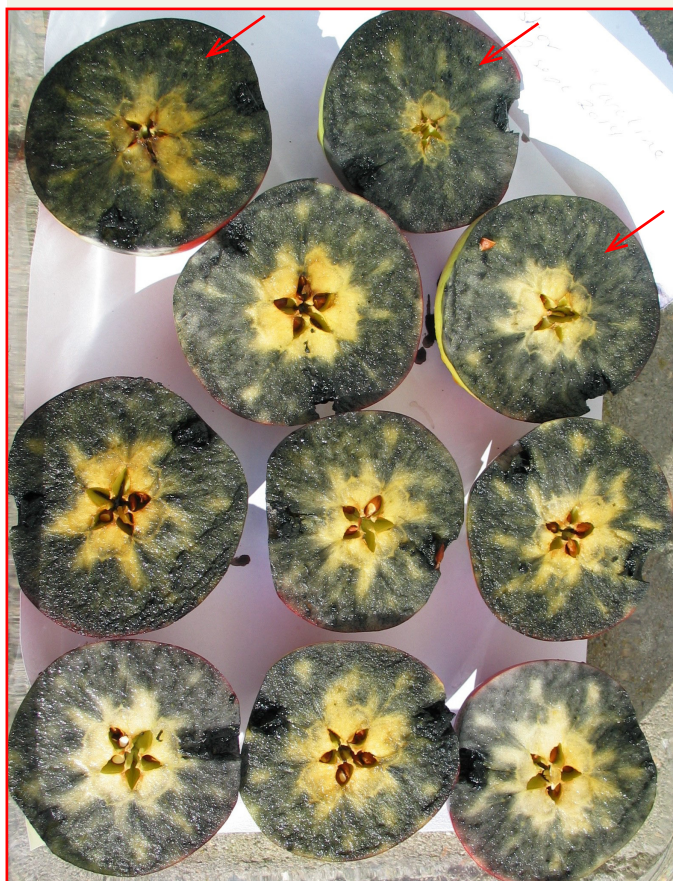
- Afhængig af lokalitet er Lucas høstet eller høsten er i gang.
- Høsten af Concorde er i gang.

Generelt

- Udover at frugten modner hurtigt, kan rækkefølgen af, hvornår sorterne modner i forhold til hinanden, godt være byttet rundt i år.
- Frugten er ikke ubetinget moden og med god smag bare fordi sukkerindholdet er højt - fasthed, stivelsesnedbrydning og smag skal også passe.

Elstar

- Høsten af Elstar er forestående.
- Stivelsestest er et godt værktøj og beslutningsstøtte til at finde det rette høsttidspunkt.
- Ved jodtest svarer en hel sort snitflade til værdien 1. Jo

større område af frugten som forbliver lyst ved jodtesten, jo mindre

stivelse er der tilbage og jo mere moden er frugten.

- Husk at frugten skal være lidt længere i udvikling, hvis der skal behandles med SmartFresh. Elstar som skal behandles med SmartFresh, skal have en værdi på omkring/ mindst 5. Ved værdien 5 er der helt lyst rundt om kernehuset og der er små, lyse områder i frugtkødet rundt omkring.

Jodtest i Elstar. Modningsudviklingen i de tre frugter øverst vil være passende hvis der ikke skal bruges SmartFresh, mens udviklingen i de øvrige frugter er mere fremskreden og passende, hvis der skal behandles med SmartFresh. Husk også at tage højde for sukker, fasthed og smag, når plukketidspunktet bestemmes!

INDHOLD

FÆLLES	1
Pærer	1
Generelt	1
Elstar	1
Ingrid Marie	2
Stemphylium - sygdom i pærer	2
Pletter bagsiden af æbleblade	3
Lagring - luft ud	3

KONVENTIONEL	4
Cerone - vær obs på plukketidspunktet	4
Cerone	4
SmartFresh	4
Merpan 80 WG	4
Svampesprøjtninger	4
Pesticidrester	5
Calcium	5
EFTER høst	5
Talkum	6
POMOXON EXTRA	6
Miljøteknologi 2018	6

ØKOLOGI	7
Sodplet	7
Skurv	7
Calcium	7

Ingrid Marie

- Der er usædvanligt meget monilia-råd i Ingrid Marie i år. Ved overgang fra tørke til regn er frugten vokset og der er opstået små sprækker i skrællen, som er indfaldsport for sygdom. Varme og regnbyger gør at angreb hurtigt udvikler/spreder sig voldsomt.
- Pas på når der plukkes. Nabofrugter til inficerede frugter kan være inficerede, så smid dem på jorden.

Monilia kan inficere som følge af hul i frugten (fuglehak, viklergrav, vækstrevner m.m.).

Der er usædvanligt meget monilia-råd i Ingrid Marie i år. Hele klaser kan være inficeret. Smid inficerede frugter på jorden. Især hvor frugterne sidder tæt kan nabofrugterne være smittet, så smid dem på jorden også.

Stemphylium - sygdom i pærer

- Stemphylium er en svampesygdom, som angriber pærer. Symptomerne er brune pletter på blade og frugter sidst på sommeren. Symptomerne på bladene kan dog starte som mindre pletter allerede først på sommeren.
- Hidtil har de fleste avlere i Danmark været forskånet for sygdommen, men enkelte har desværre stiftet bekendtskab med sygdommen. Sygdommen er meget aggressiv og kan være totalt ødelæggende. Mistanke om forekomst må ikke ignoreres. Tag kontakt til din kontakt konsulent, hvis du har observeret symptomer, som minder om stemphylium.
- Behandling med svampemidler skal ske forebyggende i tiden efter blomstring - når symptomer ses sidst på sæsonen er behandling for længst for sent.
- Sygdommen lever hele året rundt af/på dødt plantemateriale i plantagen. Den inficerer pæretræerne i løbet af forsommeren, men ofte bliver symptomerne først synlige senere på sommeren. Stressede træer er særligt udsatte for angreb/symptomer.

Se billeder på næste side

Symptomerne sidst på sommeren er brune pletter på blade. Symptomerne på bladene kan dog starte som mindre pletter allerede først på sommeren.

Mørkebrune rådpletter på pærerne kan være symptom på angreb af svampesygdommen Stemphylium.

Pletter bagsiden af æbleblade

Røde pletter og misfarvning af bagsiden af æbleblade skyldes sandsynligvis, at bladet har fået bagsiden frem i lyset. Bagsiden er ikke beregnet til stærk sol, så rød farven er bladenes måde at reagere på. Ses typisk hvis grenen er blevet tynget ned af frugt, så bladene er blevet vendt på hovedet.

Misfarvning på bagsiden af æbleblade skyldes sandsynligvis, at bagsiden er kommet frem i lyset.

Lagring - luft ud

Avlere, der lagrer frugt på kølelager hjemme, bør være opmærksomme på jævnligt at lufte ud på lageret. Der sker altid udvikling af gasarten ethylen på lageret. Udviklingen sker i takt med at frugten eftermodner. Ethylen øger frugtudviklingen i lageret. Koncentrationen af ethylen kan reduceres, hvis kølelageret jævnligt udluftes.

HUSK: Sydhavsøernes Frugtfestival i weekenden den 15. og 16. september 2018. [Se program her.](#)

KONVENTIONEL

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

Cerone

I december 2017 indsendte Michael Nielsen/Grøn Plantebeskyttelse ansøgning om godkendelse til mindre anvendelse af Cerone til farvedannelse (før høst) i æbler og til blomsterknopdannelse i pærer (efter høst). Ansøgningen ligger fortsat til behandling i Miljøstyrelsen, så Cerone til de nævnte anvendelser er IKKE tilladt.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Merpan 80 WG

Dispensationen er gældende i perioderne 1. april - 28. juli 2018 og 15. august - 12. december 2018, hvorefter der er anvendelses- og opbevaringsforbud

Svampesprøjtninger

- Kommer der kun små nedbørsmængder og er der flere dage med tørvejr (sådan ser vejrudsigten pt ud) kan der gå ca 14 dage mellem lagersprøjtningerne.
- Skurv, sodplet, kræft, Gloeosporium m.m. trives/inficerer ved regn og fugtighed.
- Tendensen til angreb/udbrud af lagersygdomme afhænger af sorten og af hvor længe sorten skal lagres: Jo længere lagringstid, jo større er risikoen for udbrud af bl.a. Gloeosporium. Udover vejr, sort og forventet lagringstid bør tidligere erfaringer også indgå i vurderingen af behovet for lagersprøjtning. Der er forskel fra plantage til plantage.
- Signum: I lagersorterne vil tidspunktet for, hvornår man starter med den første behandling med Signum afhænge af vejret og af hvornår sorten plukkes. Der må maksimalt foretages 3 behandlinger med Signum, og der skal være mindst 10 dage mellem behandlingerne. Der bør sigtes ind med en sidste sprøjtning ca. 7 dage før plukning. Udover vejret skal man altså tage udgangspunkt i, hvornår den sidste sprøjtning skal finde sted og så tælle baglæns.
- Switch: Der må maksimalt foretages 2 behandlinger med Switch pr år og der er 3 dages behandlingsfrist. Til forskel fra Signum har Switch en delvis kurativ effekt mod Gloeosporium.
- Delan (0,5 kg/ha) bør anvendes før regn, hvor der er skurv. I den periode, hvor der behandles med Delan, er der ikke behov for blanding/behandling med Signum/Switch. Delan WG har 21 dages behandlingsfrist. Delan Pro har 35 dages behandlingsfrist.
- Det er fristende at reducere på doseringerne frem mod høst. Hvordan effekten vil være af nedsatte doseringer vil blandt andet afhænge af smittetryk, vejret, lagringstid og sort.
- Behandling med SmartFresh vil have hæmmende effekt på udbrud af lagersygdomme.

Pesticidrester

- Generelt findes der færre antal rester i dansk frugt og niveauerne ligger langt under den tilladte grænseværdi (MRL). Det gælder om at bevare dette image af dansk frugt.
- De fleste af de midler, som er brugt i løbet af sommeren og som bruges fra nu af vil i teorien kunne føre til pesticidrester i frugten.
- Resultatet af restanalyse kan f.eks. vise rest efter Teppeki brugt i juli. Er der brugt Steward mod sene viklere i juli/august kan det også føre til en rest. Delan først i august og Merpan sidst i august kan hver især give en rest.
- Både Signum og Switch indeholder to aktivstoffer og kan hver især føre til to rester.
- Som her skitseret kan det nemt resultere i 4-5 rester, hvis man ikke tænker over restproblematik. Jo mere forskelligt man bruger, jo flere rester vil der i teorien kunne findes.

Calcium

- Det er aldrig for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.
- Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.
- Brug f.eks. følgende blanding: Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mantrac 0,25 l/ha + Zintrac 0,15 l/ha.
Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C.
Ved 22-27°C bruges max 4 kg/ha.
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- Tættere på høst kan der med fordel bruges CalciumForte med 6-7 L / ha pr behandling

Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.

EFTER høst

- **Pas på med behandlinger med bladgødskning/svampemidler efter høst, hvis frugten fra bestøvertræerne skal plukkes senere og bruges.**
- Frugttrækræft: de små sår efter plukningen er indfaldsport for sygdommen. **Behandling med Merpan efter høst er aktuelt, hvis det er fugtigt/udsigt til regn.** Undgå afdrift til sorter, som skal plukkes indenfor de første 2 uger.
- En standardbehandling vil være: 10-15 kg urea + 1,5 L/kg bor + 1 L zink pr ha. Ved stort udbytte og lavt kvælstoftal i bladanalysen, køres denne blanding 3 gange for at styrke knopperne.
- Magnesium: Hvis bladprøve viser lave Mg-værdier eller der er symptomer på Mg-mangel bruges 10-15 kg urea + 1,5 L/kg bor + 10 kg bittersalt.

- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer. Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er ikke tilstrækkelig høj til at have sideeffekt på frugttrækræft.

Husk at Clara Frijs hurtigt skifter farve efter høst og derfor skal have bladgødskning forholdsvis hurtigt efter de er høstet. Dette er særlig vigtigt i forhold til svovl, se [ÆblePærenyt 19 2018](#).

Talkum

- Talkum er kommet på basisstofflisten. Talkum er pt IKKE på listen over produkter som er godkendt til økologi.
- Talkum er et lermineral bestående af magnesium og silicium (også kaldet kisel).
- Må bruges i æbler og pærer mod visse skadedyr (spindemider, pærebladlopper) og sygdomme (skurv).

POMOXON EXTRA

Dispensationen var gældende til 9. september 2018. Herefter var midlet forbudt! Husk at den gamle Pomoxon har været forbudt siden 1. juli 2017.

Tilskudsmuligheder:

Miljøteknologi 2018 er nu åbnet

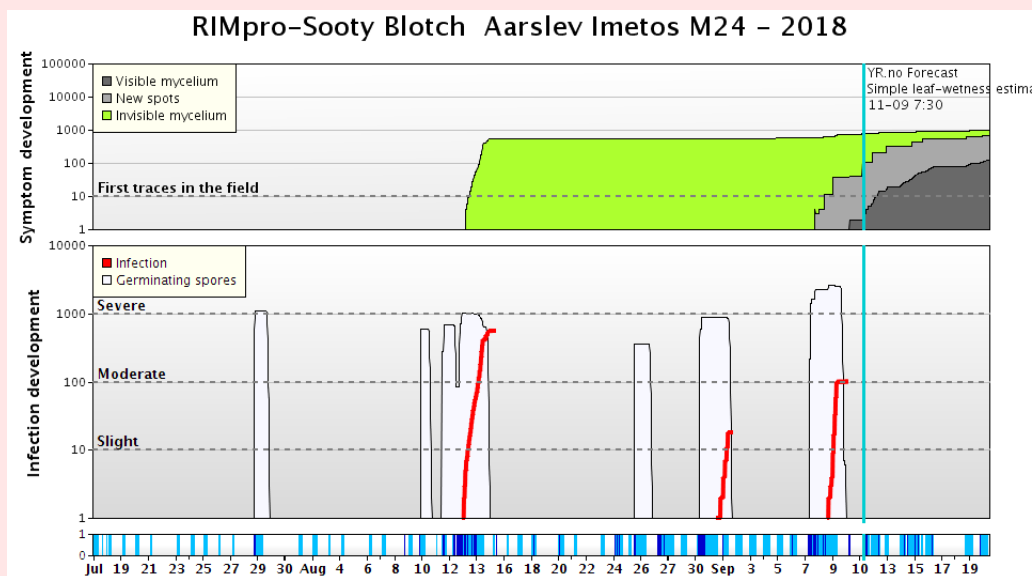
Der kan søges om 40% tilskud til udvalgte teknologier. Ansøgningsfristen er den 2. oktober. [Læs mere her](#).

Kontakt: [Mona H. Christensen](#), Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478.

ØKOLOGI

Sodplet

Regn og fugtighed giver forhold for infektion af sodplet. Når det gælder sodplet, går der forholdsvis lang tid fra infektionen sker, til angreb kan ses. Armicarb 5 kg/ha er godkendt på en mindre anvendelse til brug mod sodplet.

Varsling af sodplet (sooty blotch) i RIMpro på Årslev

Skurv

Hvis der er skurv i plantagen og der er mere end en uge til høst eller frugten skal lagres så husk skurvbekæmpelse.

Calcium

Det er aldrig for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.

Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.

Brug følgende blanding: Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol PS 1-2 l/ha.

Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 4 kg/ha.

Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.

Se billede på side 5

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk